



LJUDSKI Glas

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA OBMRUSKE OKRAJE

Uredništvo in uprava: M. Sobota,
Okrajni komite KPS — Ček. račun:
Narodna banka Murska Sobota štev
641-906-030 — Naročnina: Celoletna
din 100.—, polletna din 50.—, četrt-
letna din 25.—

Štev. 36 — Leto II.

Murska Sobota, 7. septembra 1950

Cena 2

Delovno ljudstvo obmurskih krajev se zaveda pomembnosti vpisa ljudskega posojila

Murskosoboške vasi tekmujejo

Vsak dan od dvanajstih do dveh je v prostorih soboške Narodne banke izredno živo. Neprestano zvonijo telefoni, urne roke zapisujejo podatke, dekleta v naglici seštevajo in urejajo poročila. Kličejo Krizevci, Cankova, Beltinci, pa obmejni Prosenjakovci. Tudi najbolj oddaljene vasi se ob določeni uri javljajo. Vsak čas se odpirajo vrata in s papirji v rokah vstopajo in izstopajo ljudje. Od vseh strani prihajajo poročila o vpisu ljudskega posojila.

»Nemčavci in Markišavci so zaenkrat najboljše,« ugotavlja tovariš, ki pregleduje poslednja poročila. »V teh dveh vaseh so kmetje že prvi dan presegli sprejete obveznosti, pa vpisujejo še kar naprej.« — »V Kančevcih imajo ostrega tekmeča,« pristavi aktivist, ki se je pravkar vrnil z novimi poročili. »Ta mala vas je že prvi dan vpisala 116.000 dinarjev, kar je sorazmerno največ med vsemi vasmi na Goričkem.« — »Pa Prosenjakovci? In Šalovci? In Predanovci?« se vseprek oglašajo tovariši v sobi. »Vse te vasi tekmujejo med seboj in je težko reči, katera je boljša.«

Tako je. Težko je po prvih podatkih ceniti uspeh. Vsekakor je začetek dober. Ljudstvo v murskosoboškem okraju je že v prvih treh dneh vpisalo večjo vsoto, kot je znansko pred dvema letoma celotno posojilo v okraju.

Lahko bi rekli, da so kramarovski zadrružniki med najboljšimi

V kmetijski delovni zadrugi v Kramarovcih so zadrružniki že prvi dan presegli svoje prvotne obveznosti. Prav vsak zadrružnik je vpisal več, kot je najprej obljubil. Vpisujejo pa še kar naprej. Prišli so že blizu sto tisoč, pa pravijo, da še ne bodo odnehali.

Pri njih je lahko. Že tri leta živijo skupaj v zadrugi in drug drugega dobro poznajo. Zato tudi lahko ocenijo, koliko more kdo prispevati.

Florijan Kamnik je najprej obljubil štiri tisočake. Pa so mu kaj hitro tovariši povedali, da lahko da več, saj vedo, da je na obišnici zredil lepe svinje. In mast ima danes visoko ceno! Pa si je Florijan dal dopovedati. Vpisal je že dvajset tisoč, verjetno pa bo v bodočih dneh še kaj dodal!

Kramarovski zadrružniki res lahko marsikomu v okraju služijo za vzgled. Štefan Zalik ima osemčlansko družino, ki jo mora preživljati, pa je le dal 6500 dinarjev. In vdova Mila Petrejeva. Sama je v vojni ostala s štirimi majhnimi otroki, pa

je vpisala pet tisoč dinarjev. Marjana Svetinova ima moža že tri leta v vojski in skrbi se za dva majhna otroka, pa je tudi vpisala tri tisoč dinarjev. Predsednik zadruge, Janez Težak, je že pri prvem posojilu dal vse svoje prihranke — 35.000 dinarjev, in se je sedaj zopet prav lepo odrezal. Edina izjema med kramarovskimi zadrružniki je Cehner Rog. Zadrružniki vedo, da ima Rog najmanj sto tisoč gotovine, pa je za posojilo odrlil le boren tisočak!

Vzledna zavednost pa je pri petrovskem zadrružniku Smodišu

Ludvik Smodiš je član kmečke delovne zadruge v Gornjih Petrovcih.

Nadaljevanje na 2. strani.

Kmetovalci bodo že pred setvijo prejeti plane o oddaji tržnih presežkov za prihodnje leto

V teh dneh izdelujejo KLO s pomočjo vseh množičnih organizacij in v sodelovanju vseh kmetovalcev odkupne plane na poedine kmetovalce za leto 1951.

Pri dosedanjem planiranju so kmetje prejeli najprej setvene plane, nato pa odkupne, v čemer so nastajale večkrat precejšnje pomote. Napakam je bila večkrat kriva neskladnost setvenih in odkupnih planov. Ravnotako, vsaj nekateri KLO, niso polagali toliko pažnje razbitju setvenih planov in so se isti raje birokratsko razbijali tako, da kmet res ni vedel ali se naj drži setvenega plana, iz katerega bi vsled napake nastala obče gospodarska škoda ali pa, da plana ne upošteva.

Na osnovi dosedanjih izkušenj je naša oblast sklenila spremeniti oziroma v osnovi izpolniti način planiranja. Novi način planiranja bodo kr. etje z veseljem sprejeli, saj bo z njimi manj birokratičnega pisarjenja in več samoiniciativnega dela.

Se pred jesensko setvijo bodo kmetje sprejeli odkupne plane in to za vse tiste kulture, ki jih želi država imeti v kmetijskem gospodarstvu, oziroma, da si planirajo obdelovalno površino za setev, da bodo lahko na podlagi količin in artiklov tudi v celoti oddajali državi.

Če tem pa še ni rečeno, da o setvenih planih ne bo več govora. V tem načinu dela imajo predvsem KLO zelo veliko in odgovorno nalogo, da temeljito pregledajo možnosti vsakega posameznega gospodarstva in na osnovi setvenega plana izdelajo

Prvič v zgodovini preozemamo upravo podjetja v svoje roke . . . !

Tako so delavci tovarne usnja v Ljutomeru zapisali na veliki transparent, ki je pritrjen pred vhodom v obrat. Že na predvečer volitev 30. avgusta je bila tovarna slavnostno okrašena, parole in venci iz zelenja so krasili stroje in tovarniška poslopja, v katerih se vsak dan trdno bori pridni delovni kolektiv. Ves mesec avgust so delavci tekmovali in presegali norme za 22 odstotkov, na sam dan volitev pa so izvršili dnevno proizvodno nalogo z 132%. Že od pol 6. ure so delavci prihajali na volišče in oddajali svoje

glasove za najboljše sotovariše — večkratne udarnike. V lepo okrašeni sobi uprave obrata so prvič v zgodovini glasovali za svoje predstavnike, ki bodo v njihovem imenu vodili podjetje v nove delovne zmage.

V delavski svet celotnega usnjarskega podjetja v Slovenskih Konjicah so bili izvoljeni: Rozman Mina, Satler Roman, 9-kratni udarnik, Počočnik Stanko, 6-kratni udarnik, in preizkušena delavca Fekonja Stefan in Marič Martin.

Tudi v dolnjelendavski dežnikarni so izvolili delavsko vodstvo

27. avgusta je delovni kolektiv dežnikarne v Dolnji Lendavi v jutranjih urah izvolil svoje delavsko

vodstvo. 31. avgusta pa so se delavci pripravili na svečan prevzem podjetja. Prostore dežnikarne so lepo okrasili, po zidovih so razobesili parole v slovenskem in madžarskem jeziku, ki so pričale, da se delavci resnično zavedajo, da so postali sami gospodarji tega, v kar so vlagali svoje napore, nekateri med njimi že od zgodnje mladosti.

Delavci so s ponosom in ljubeznijo spremljali pozdravne besede tovarišice Gazdagove, ene najstarejših delavk v dežnikarni. Tu dela že od svojega 13. leta in od takrat je preteklo že 45 let, a danes je dosegla to, na kar ves čas svojega dela v dežnikarni ni smela niti pomisliti, dokler ni zmagalo ljudstvo. Poleg tega je tudi najboljša strojna delavka, ki povprečno presega normo za 30 odstotkov. Nisi sledilo še ostale delavke, kot so Pinter Rozalija, Jurca Marija, Šterne Hermina in druge, ki prav tako presegajo normo od 10 do 30 odstotkov.

Po besedah tov. Vlaja, ki je orisal vso dolgotrajno in težko borbo delavskega razreda vsega sveta za pravice, ki so se prvič uresničile prav v Jugoslaviji, je nastopil trenutek, ko je upravnik podjetja podal obracun dela. Dosedaj so imeli mnogo uspehov, vendar plana proizvodnje niso izvršili v taki meri, kot bi morali. V bodoče bodo morali izboljšati še kvaliteto izdelkov in popraviti še marsikaj. Predvsem vskladiti norme posameznih delovnih ljudi s celotno proizvodnjo. Nuditi bodo morali mnogo pomoči upravnemu odboru.

Ko je predsednik Delavskega sveta, tov. Samo Aleksandar, prevzel od člana IOOLO-ja ključce obrata, so ga zbrani delavci pozdravili z navdušenim ploskanjem in med vzkliki, saj mu zaupajo podjetje in vedo, da bo skrbel za vse enako.

odkupni plan na posamezno gospodarstvo. Tako izdelani setveni plan bo služil KLO za dobro gospodarsko evidenco.

Pri vsem tem se naj ne pozabi odkrivati zatajene površine. Temu vprašanju je doslej vse premalo, vsaj večina KLO, posvečalo pažnje, saj so na ta način kmetovalci z zatajenimi površinami z lahkoto izpolnjevali odjaje, dočim pa so kmetovalci, ki imajo površino pravilno prijavljeno, nosili veliko breme. To velja posebno za tiste KLO, ki imajo še vedno zatajeno površino orne zemlje.

Naloga KLO za določitev odkupnega plana v tržnih presežkih ni lahka, predvsem že zato, ker se ne določa samo žito, temveč tudi meso, maščobe, oljarice itd. Setvene plane ne bo mogoče pravilno razbiti t. j. razdeliti na posamezne kmetovalce, ako ne bo tesnega sodelovanja kmetovalcev in množičnih organizacij. Saj bi birokratsko razbijanje številnih več škodovalo kot koristilo skupnosti. Dosedanje napake pa se naj čimprej odpravijo, posebno v tistih KLO, ki še do danes nimajo pregleda nad površino in zmogljivostjo posameznih gospodarstev, kot so n. pr. v KLO Beltinci, Šalovci, Sotina, Bakovci in drugod.

Do jesenske setve je prav kratek čas, vendar ga je še toliko, da KLO plane temeljito razdelijo. Vsak kmetovalec mora vsaj do 15. septembra vedeti, kakšen artikel in v kolikšni količini bo oddajal v letu 1951. Kmetovalec bo imel na ta način pravočasen in jasen pregled nad količino, ki jo bo oddal državi.

(Nadaljevanje s 1 strani)

Čeprav že precej v letih, je bil prvi v svoji vasi, ki je nagovarjal sosedo, da ustanovijo zadrugo. Marsikatero pikro je moral zaradi tega preslišati. Se celo od žene! Saj nekaj časa sploh ni hotela govoriti z njim! No, sedaj je tudi žena že prepričana, da sta se z možem odločila za najboljšo. Ludviku Smodišu in še dvema gornje-petrovskima zadrugnikoma, Kerčmarju in Lutarju, je finančni odsek nedavno vrnil lepe vsote denarja, ki so ga preveč vplačali kot akontacijo na davek. Smodiš in njegova žena sta ves znesek — 19.000 dinarjev — namenila za ljudsko posojilo. Pa še od domačih prihrankov sta pridala štiri tisočake. Nemalo pa sta bila Smodiševa dva in vsi ostali zadrugniki razočarani, ko Kerčmar in Lutar, čeprav sta dobila vsak po 15.000 dinarjev, nista vpisala ničesar. Pa to niti niso njihovi edini dohodki v tem času. Saj je Lutar pred dnevi prodal iz svoje ohišnici za preko 5000 dinarjev pridelkovi!

Tudi Domanjščani ne marajo biti med zadnjimi

Tik ob meji, v 26 kilometrov od Murske Sobotice oddaljeni vasi Domanjševci, živi maržarska narodna manjšina. Kljub suši, ki je mogoče prav to vas v vsem okraju najbolj zadela, kmetje svoje odkupne naloge kar lepo izpolnjujejo. Smeji se grožnjam, ki jim jih pošiljajo madžarski informirajočenci od onstran meje in v miru ter zadovoljno pomagajo graditi lepše življenje v svoji domovini.

Tudi pri vpisu ljudskega posojila niso med slabimi. Že prva dva dni so vpisali preko osemdeset tisoč. Marsikateri gospodar pa bo še v prihodnjih dneh prodal sadje, ki pravkar zori, da bo primaknil še kak tisočak.

Vsi vaščani v Domanjševcih pa so si edini v enem: da je mera izigravanj, ki jih že vsa leta vrši Perš Janez na račun njihove vasi, polna. Perš je bogat mlatičar, ki ima skoraj največ in najboljšo zemljo v vasi. Ima pa še parno žago, ki bi mu lahko — če bi hotel delati — prinašala lepe dohodke. Ljudsko oblast izigrava Perš že vsa leta. Samo na davku je dolžan 123.000 dinarjev. Nič boljši ni pri izpolnjevanju odkupnih nalog. Čeprav kmetje vedo, da lahko Perš zasluži samo pri žagi po tisoč dinarjev dnevno — kje pa je še mlatičnica in kmetija! —, je tudi pri ljudskem posojilu edini v vasi, ki bi lahko dal, pa ni vpisal ničesar. Ko so prišli člani vpisne komisije k njemu na dom, jim je zasmehljivo dejal: »Naj oslepim, če imam več kot petdeset dinarjev.«

No, bogataš Perš ni oslepel. Toda kako bo upal pogledati v oči svoji sosedo, stari vojni vdovi Juliji Jakuša, ki živi samo od majhne pokojnine, pa je le vpisala tisoč dinarjev?

Kako so se pa odzvali vpisu posojila invalidi in upokojenci?

Savo Rapl, invalid iz narodno-osvobodilne borbe, je predsednik invalidske organizacije v murskosoboškem okraju. Precej ga je skrbelo, kako se bodo kaj njeni člani izkazali pri posojilu. Kar težko mu je bilo obiskati vdove, pa upokojence in invalide, ki res nimajo nobenih možnosti do izrednih zaslužkov. Pa mu je kmalu prešel ta strah. Kako z veseljem se ti ljudje odzivajo! Po dva, tri in več tisoč dinarjev vpisujejo ljudje, za katere veš, da ne živijo v izobilju. Devet invalidov v Murski Soboti je vplačalo kar 45.000 dinarjev. Samo v prvih

Zadrugnik Skarje Ivan iz Lutvercev bo vpisal 25.000 dinarjev

Slabše pa je v Žepovcih...

Vem, da je nam vsem potrebna industrija, nove tovarne, nove šole in zadruge, pravtako pa tudi čutim, da je naši zadrugi v Lutvercih potrebno še marsikaj, da bo lahko v pravem smislu služila svoje namenu. Oni — nekdanji bratje iz Moskve, Prage, Varšave in drugod so nas zapustili — ostali smo sami in si hočemo za lastnimi močmi zgraditi socializem. Zato je potrebna pomoč slehernega državljanja, kar je tudi mene privedlo do odločitve, da bom vpisal na mojo osebo 10.000 dinarjev, na mojo ženo Franciško 6000 dinarjev, na sina Antona 3.000 din, na ostale otroke Marijo, Stanka in Jožefa pa po 2000 dinarjev ljudskega posojila — je izjavil bivši koroški borec, sedaj zadrugnik KDZ Lutverci toč. Skarja Ivan.

KDZ v Lutvercih je najboljša v radgonskem okraju, saj je dosedaj zbrala od svojih članov za 120.000 dinarjev obveznosti. Na vsakega zadrugnika odpade 1500 din, zadruga kot celota pa je svojo obveznost presešla za 6%. Poleg Skarje so se dobro odrezali zadrugniki: Luzar Franc, ki so vpisal 7.000 din, Fuldar Florijan 6000 din in Koba Janez 5000 dinarjev ljudskega posojila.

Privatni sektor, ki je sorazmerno večji od zadrugnega, pa je dosedaj sprejel za 45.500 din obveznosti. Za vgljed vsem premožnejšim kmetom lahko služi mali posestnik Kavaš Stanko, ki bo vpisal 2000 din, dočim je Zalokar Jože, misleč, da bo na ta način odpravil vpisno komisijo — obljubil samo 500 din. Zalokar poseduje 5 ha zemlje, 3 krave, 1 telico in konje, povrhu pa je prodal precej poljskih pridelkov na prostem trgu, tako da sosedni kmetje in zadrugniki upravičeno pričakujejo, da bo privlekel iz omare kakih 10 tisočakov. Tudi Adanič Jože bi lahko več posodil, saj je zadnja leta sprejel od skupnosti preko 60.000 dinarjev in valjdnine, letos prodal 1700 kg krompirja na prostem trgu po 23 din za kilogram, pa tudi druge razmere na domačiji mu dopuščajo, da bi lahko več posodil. Pravtako je odpovedal sodelovanje pri vpisu ljudskega posojila Planda Jože, za katerega menijo zadrugniki, da bi bil zmožen nekaj prispevati.

dveh dneh so vpisali invalidi in upokojenci v okraju preko dvesto tisoč dinarjev.

»Pa to še daleč ni vse,« pravi Savo. »Saj vseh še nisem imel niti časa obiskati.«

Tudi mladina soboškega okraja ne zaostaja

Že v prvih dneh vpisa ljudskega posojila je bila tudi naša mladina med prvimi. Saj je vplačalo 939 mladincev in mladink nad 1 milijon dinarjev. Mladina je razumela pomen ljudskega posojila kot važno politično nalogo. Celotam, kjer mladinskih aktivov ni bilo, je dala mladina dokaz s postavitvijo novih mladinskih aktivov, kot n. pr. v Salovcih in v Gor. Petrovcih.

Tako je mladina iz Salovec vplačala 29.000 dinarjev posojila, 17 mladincev iz Gor. Petrovec pa je vpisalo 21.000 dinarjev. Ne zaostaja pa mladina iz Domajincev, Topolovec in Beltincev s svojim vpisom 70.000 dinarjev ljudskega posojila.

vedno — tudi sedaj nočem zaostajati...

je izjavila partizanska vdova Pršer A. iz Stegovcev, ki je prajna zadrugnica in skrbi za 2 otroke. Njen mož je padel leta 1943 v NOB, pa tudi ona je mnogo prispevala in pomagala partizanskim borecem. Vpisala bo na svojo osebo 9000 dinarjev, na otroka pa 1000 dinarjev ljudskega posojila.

Ali je tako pri vpisni komisiji gozdnega gospodarstva v Radgoni?

Čeprav so sindikalne podružnice v okraju med prvimi borci za vpis posojila — pa na žalost pri sindikatu gozdnega gospodarstva in manipulacije ni tako. Tovariši iz vpisne komisije ne vidijo ničesar okoli sebe — ker bi se v nasprotnem slučaju ne smelo zgoditi, da so se njeni člani dosedaj obvezali samo za 2500 dinarjev ljudskega posojila. Ta porazen rezultat je merilo slabega političnega odgovornih tovarišev iz komisije in nedovoljne pomoči uprave podjetja. Zato je že zadnji čas, da se zga-nejo in pričnejo z delom.

Tudi pri obrtniškem pripravu za vpis posojila ne potekajo kot bi sicer morale. Čeprav so se prvotno obvezali za vpis 320.000 dinarjev, so dosedaj uresničili samo 20% svojih obveznosti. Zasluga za že dosežene uspehe pa gre obrtnikom iz Radgone, ki so sprejeli obveznosti za 60.000 dinarjev, medtem ko se pri obrtniškem na podeželju še ni ničesar konkretnega pričelo. Povprečje na obrtnika v Radgoni znaša trenutno nekaj čez 2000 dinarjev, lahko pa bi bilo boljše, če bi se vsi obrtniki zavedali velike važnosti ljudskega posojila za sam razvoj obrtništva.

Smolkovič Justina iz Razkrižja ne mara vpisati ljudskega posojila ...!

Smolkovič Justina iz Razkrižja poseduje mlin in posestvo v velikosti 5 in pol hektarjev. Ob priliki prihoda vpisne komisije na njeno stanovanje je potegnila iz nedrj denarnico in je hotela vpisno komisijo prepričati, da nima več kot 599 dinarjev gotovine. Delovni ljudje v Razkrižju pa dobro vedo, da je pred nekaj dnevi Smolkovičeva prodala 200 litrov vina po 170 dinarjev, 35 komadov verig za dvokolesa, ki jih je prejela od hčerke Julijane iz Francije, po 1500 in 2000 dinarjev, eno moško kolo in en par čevljev za 12.000 dinarjev ter je večkrat na teden prodajala na ljutomerskem trgu sir, maslo in druge pridelke po prostih cenah. Če bi imela Smolkovičeva količnik državljanske zavesti, bi lahko vpisala najmanj 10 tisočakov, saj ima KLO v Razkrižju zanesljive podatke, da poseduje najmanj 136.000 dinarjev.

Nič boljši ni Vozlič Filip iz Sarskega, Vozlič Justina in Vinko

Angela iz Gibine. Vozlič Filip je pri popravilu krajevnih mostov v Sarskem prejel 12.000 dinarjev gotovine, Vozlič Justina pa poseduje preko 6 hektarjev zemlje, a Vinkova pa se je skrivala pred člani vpisne komisije. Tem posebnem (Smolkovičeve značilne grabežljivosti) pa jim najbrž naša ljudska oblast ne prija, ko ne morejo ničesar prispevati k ljudskemu posojilu.

Po sedanjih podatkih v ljutomerskem okraju je na tretji dan vpisa ljudskega posojila vplačalo 666 vpisnikov, delavcev in nameščencev znesek 167.200 dinarjev, 355 članov Fronte pa 362.400 dinarjev in 375 zadrugnikov pa znesek 406.000 dinarjev, medtem pa je bilo neposredno iz Narodne banke izdano za 15.000 dinarjev obveznic. Doslej je bilo izdano v vrednosti preko 5 milijonov dinarjev obveznic.

Zadrugniki presegajo norme v živinoreji

Kakor v naši industriji, tako imamo tudi v kmetijstvu lepo število znanih in nezanih borec za večjo storilnost dela, za preseganje in rušenje obstoječih norm.

Liker Franc, kolonist in zadrugnik iz KDZ Žepovci v radgonskem okraju, je dober živinorejec. Redi 18 glav živine, ki jo vzorno oskrbuje. Samo v letošnjem letu je opravil preko 450 delovnih dni, ker je vsakodnevno presegel živinorejske delovne norme. Tudi Ovsenik Franc iz iste zadruge je priden zadrugnik, saj je opravil že preko 430 delovnih dni. Od meseca marca dela v živinoreji tudi Grof Blaž iz Zibercev, ki

oskrbuje 11 glav bolne živine. Grof skrbno neguje svojo živino, ker le od smotrnega krmljenja in nege zavisi ozdravljenje tukerkulozne govedi. Tudi on je opravil že 156 delovnih dni. Njemu sledijo živinorejci Ražman Viktor s 325 delovnimi dnevi, Horvat Viktor s 342 trudodnevi, Kremar Stefan z 224 delovnimi dnevi, Lahar Stefan z 253 delovnimi dnevi itd.

Vsi ti tovariši so požrtvovalni zadrugniki in so v letošnjem letu stalno presegali delovne norme in dosegli v živinoreji zadovoljive uspehe.

V soboškem okraju se pripravljajo na festival

Leta 1947 so imeli kmečki festival, ki je prikazal bodoči razvoj dela v naših kmetijskih delovnih zadrugah. Plodove tega dela že zasledimo v obstoječih zadrugah našega okraja.

Letošnji festival, ki bo imel svoj zaključek 22. septembra v Murski Soboti, ima namen, da vključi čim širše množice našega okraja v kulturno-prosvetno delo, da se organizacijsko utrdijo obstoječa izobraževalno-umetniška društva, ki jih je v našem okraju 28, da se dvigne količina in kvaliteta dela v društvi in v posameznih sekcijah ter da se dvigne število kvalitetnih knjižnic v okraju.

Ob priliki festivala v Murski Soboti bodo nastopajoča društva prikazala svoj organizacijski razvoj in razvoj dela v društvi ter specifičnosti razvoja posameznih društev.

Okrajni odbor Ljudske prosvete je že meseca maja pristopil k organizaciji festivala in v ta namen stopil v neposreden stik z društvi. V tem času so že ustanovljena nova društva v Kramarovicah, kjer so člani v glavnem zadružniki, v Izakovicah, kjer imajo vse pogoje za razvoj ljudsko-prosvetnega dela, in v Puconcih, ki so proslavili dan ustanovitve s tem, da so uprizorili odrsko prireditev. Prav te dni isto društvo organizira nastop svojega in okoliških društev ob priliki gospodarske razstave, ki bo v Puconcih 17. septembra. Razen tega so ustanovljene v nekaterih društvi nove sekcije. Tako bodo na dan festivala v Murski Soboti nastopile novo ustanovljene folklorne skupine društev iz Domanjševcev, Martjančev, Tešanovcev in Prosenjakovcev.

V Gornji Lendavi bo Okrajni odbor Ljudske prosvete zvišal število knjig tamkajšnje knjižnice, ki bo dobila karakter centralne knjižnice za svoj sektor. Prav tako bo zvišano število knjig knjižnic v Križevcih, na Cankovi, v Beltincih, a v Murski Soboti bo v sedanjih prostorih osnovne šole na dan festivala otvoritev okrajne knjižnice in čitalnice.

V Gančanih je pristal KLO že na to, da se bo na mestu, kjer je padel kot žrtev fašizma Kovač Stefan, postavila spominska plošča.

Nagrade Izobraževalno-umetniškim društvom

Okrajni odbor Ljudske prosvete je nagradil vsa društva v okraju po njihovi zaslugi za razvoj kulturno-prosvetnega dela v našem okraju. Najvišjo nagrado je prejel SKUD »Stefan Kovač« iz Murske Sobotice, a večje nagrade so dobila tudi društva iz Gornje Lendave, Kuzme, Beltincev in DKUD »Cvetko Stefan« na gimnaziji v Murski Soboti. Ostala društva so dobila manjše nagrade. Skupno je razdeljeno med društva v okraju 130.000 din.

Rakičan. Na kmetijski šoli v Rakičanu so pristopili k pripravi za ustanovitev kulturno-umetniškega društva. Društvo bodo ustanovili še pred prireditvijo festivala v Murski Soboti, katerega se bo društvo tudi udeležilo, saj je bilo do sedaj na šoli živahno kulturno-prosvetno delo, le da niso temu delu dali prave organizacijske oblike. Društvo ima namen, da dijakom priredi čimveč predavanj v okviru Ljudske univerze.

Domanjševci. IZUD v Domanjševcih se resno pripravlja za nastop festivala v Murski Soboti. Na popoldanski prireditvi bo nastopila novo ustanovljena folklorna skupina, ki jo vodi tov. Sagarjeva, a predpoldanske povorke se bodo udeležili vsi člani društva. Za povorko pripravljajo okusno izdelan naslov.

Melinci. Zelo plodna dramatska skupina IZUD-a bo v povorki na dan festivala nastopila s lično izdelanim grafikonom, iz katerega bodo razvidni nastopi dramatske družine. Družino vodi tov. Gjurova in po njej zamisli bo izdelan tudi grafikonom. Družina bo najbrž nastopila v kostumih, s katerimi je že nastopala v igri.

Izakovci. Najmlajše Izobraževalno-umetniško društvo iz Izakovcev bo nastopilo s simboličnimi vajami in petjem. Priprave so v teku. Prosvetni delavci si prizadevajo, da bo nastop društva kakovosten.

„Avtopromet“ v Ljutomeru je med najboljšimi prevoznimi podjetji v Sloveniji

Delovni kolektiv »Avto-prometa« je skozi vse prvo polletje uspešno izvrševal svoje planske naloge in mnogo pripomogel drugim podjetjem in ustanovam, ki so odvisni od njegovih prevozov, da so tudi tje prvo plansko polletje zaključili s novimi delovnimi zmagami.

Kljub temu, da se podjetje bori z vsemogočimi težavami in da ima zaposlenih manj delavcev, kot pa je to predvideno v dinamičnem planu delovne sile, je polletni plan vožen izvršilo s 172%, finančni plan pa je preseglo za 58%.

Podjetje si je priborilo oblastno prehodno zastavico v trajno last, saj je isto prejele že 15. decembra lanskega leta. V mesecu maju in juniju t. l. je sprejelo tekmovanje Avtoprometa Maribor-okolice in tudi tokrat zaslužno zmago.

Kadar se govori o najboljšem podjetju, je potrebno omeniti tudi tiste zavedne delavce, ki največ pripomorejo k skupnim uspehom kolektiva v vsakodnevem premagovanju težav in delovnih naporov. To so brez dvo-

ma pridni šoferji Lakič Rihard, ki dnevno prispeva pri vožnjah po 15 delovnih ur in prištedi 20% goriva, Ošlaj Anton, ki opravi po 20 delovnih ur, Štuhec Anton po 15 delovnih ur, Tišler Drago po 15 delovnih ur, vsi pa prištedijo pri vsaki vožnji povprečno do 30% goriva. Zasluga teh vestnih šoferjev je, da je podjetje tudi pri znižanju polne lastne cene doseglo prav lepe uspehe.

V mehanični delavnici prav tako presegajo plan popravil kamionov. Mojster Vaupotič Alojz je dober organizator dela, za njim ne zaostajata pomočnika Kosi Mirko in Frank Franc ter vzgleden vajenec Novak Joško.

Tudi dobra evidenca je nujen pogoj za pravilno planiranje in izvrševanje planskih dolžnosti. Na žalost so v prejšnjih letih to vprašanje zapostavljali. Novi knjigovodja Kardinar Mirko je kljub svojim 64 letom starosti ažuriral vso knjigovodstvo za leto 1948 in 1949, z letošnjo razknjižbo in evidenco pa je na tekočem. Ni pa razumljivo to, da se v pod-

Vinogradniško posestvo v Kapeli skrbi za razširitev vinogradniških površin

Na nekdanjih posestvih, danes na drž. posestvu na Kapeli delajo pridni ljudje, ki so po osvoboditvi svobodno zadihali in krepko prijeli za delo.

V letošnjem poletju so opravili vsa dela v vinogradih in sadovnjakih pravočasno, pri tem pa seveda kvaliteta dela ni trpela. Zlasti važno je delo Horvatove brigade, ki skrbi za trsnice in drevesnice. V trsnici vzgajajo 350.000 sadik, v drevesnici pa preko 30.000 enoletnih sadnih sadik. Od dela Horvatovih delavcev zavisi delno razširitev vinogradniških in sadnih površin, kakor tudi obnova starih vinogradov in sadovnjakov. Samo v prihodnjem letu imajo v planu, da bodo povečali 46 ha sedanjih vinogradniških površin za 6 ha, katere bodo zasadili z novim trsjem.

Delo na posestvu je vsepovsod normirano in razdeljeno po delovnih brigadah in desetinah. Lepo število vinogradniških delavcev presega obstoječe norme, saj se kolektiv ponosa s 73 udarniki.

Najboljša je Tomažičeva Kapeljska brigada, v kateri je znana desetina 9-kratnega udarnika Ivanič Ivana, ki stalno presega nad 20% delovno normo. Pa tudi desetina Radenskega vrha, katero vodi 7-kratna udarnica Štajner Vida, ne zaostaja.

V nedeljo, 27. julija t. l. so bili v delavski svet vinogradniškega podjetja v Radgoni izvoljeni poleg Ivaniča, Tomažiča in Štajnarjeve 2-kratni udarnik in brigadir Kupljen Ivan, desetar in 3-kratni udarnik Trnovec Mirko, 2-kratna udarnica Štuhec Marija in še 16 drugih pridnih delavcev. Zasluga teh tovarišev je, da so na posestvu dosegli zadovoljive uspehe. Edino takšni ljudje so sposobni, voditi podjetje in posestvo še k večjemu napredku — k novim delovnim zmagam.

Na posestvu skrbijo tudi za strokovno usposabljanje delavcev in učencev v gospodarstvu. V letošnjem letu so bili na pobudo upravnika, tov. Babič Netka prirejani trije strokovni tečaji, na katerih se je usposabljal 8 učencev in nad 80 vinogradniških delavcev.

jetju ni pristopilo k nagrajevanju in proglaševanju udarnikov, saj še do danes nimajo delavci v svojih vrstah nobenega udarnika, čeprav je med njimi precej takih, ki bi si ta časten naslov v resnici zaslužili. Delno je kri. a na tem, ker delo v podjetju ni normirano in delavci niso plačani po vložnem delu, kar pa je nepravilno in graje vredno. Kljub temu pa je uprava podjetja že večkrat poslala na poverjeništvu za lokalni promet pri OLO predloge za pohvale in derarne nagrade najzaslužnejšim delavcem, za kar pa so imeli odgovorni ljudje gluha ušesa in niso storili ničesar, da bi vrednim delavcem dali priznanje za njihovo požrtvovalno delo.

V podjetju se pripravljajo na volitve upravnega odbora, ki ga bodo izvolili prihodnji mesec. Najvažnejša naloga novoizvoljenega upravnega odbora pa bo, da takšen odnos do prireditelj in zavednih delavcev odpravi in da se bori za pravilno nagrajevanje delovnih ljudi v podjetju. To bo brez dvoma pripomoglo k še večjim delovnim uspehom kolektiva, da si obdrži prehodno zastavico Vlade LRS in diplome GOZSS, katero je prejel za uspešno delo in izvrševanje planskih nalog.

Na posestvu gojijo predvsem priznane sorte renskega rizlinga, laškega rizlinga, šipona, traminca itd., ki služijo predvsem za izvoz. V letošnjem letu pričakujejo, da bodo pridelali na 1 ha po 25 hl prvovrstnega vina.

Brez dvoma so doseženi uspehi kolektiva v Kapeli znaten doprinos k uspehu uprave vinogradniških podjetij v Radgoni, ki je pred kratki za dosežene proizvodne naloge prejela republiško prehodno zastavico.

Drobne vesti iz radgonskega okraja

Med mladinskimi aktivimi radgonskega okraja se širi tekmovanje, ki ga je mladina sprejela v času dneva Republike. Tekmujejo v dvajsetih točkah: 100% vpis ljudskega posojila po aktivih LMS, pomoč mladine pri odkupih, sodelovanju s Fronto pri gradnjah zadružnih domov in drugih akcijah, v prirejanju kvalitetnih kulturnih prireditev itd.

Aktiv LMS v Segovcih je napovedal tekmovanje aktivu LMS v Apačah, Janževem vrhu in Lešana, mladinci iz doma onemoglih v Radgoni pa tekmujejo z mladinci z doma onemoglih v Tratah.

Na seji okrajnega odbora Osvobodilne fronte v Radgoni so frontovci sprejeli važne sklepe, ki bodo poživili delo osnovnih frontnih organizacij. Med drugimi so sprejeli sklep, da bodo dogradili zadružne domove v Radgoni, Lutvercih, Bengdiku, Na Rožičkem vrhu, Galsaku in v Žepovcih, v petih drugih krajih pa bodo do konca tega leta dogradili v zadružnih domovih prosvetne dvorane. Do dneva OF t. j. do 27. aprila prihodnjega leta bodo dogradili šest, do konca leta pa še tri zadružne domove.

Po svetu

Vojna v Koreji. Na vsej korejski fronti so v teku hude borbe. Severokorejske čete so pričele z močno ofenzivo v območju mesta Tegu. Posrečilo se jim je potisniti amerikalce in južnokorejske sile do 15 km pred Teguom. Precejšnje uspehe imajo severne čete tudi pri mestu Pohang in Masan. Na nekaterih drugih odsekih pa so Amerikanci malo napredovali. Nekateri kraji prehajajo po srđitih bojih tudi v teku enega dne večkrat v nasprotnikove roke. Ameriške veletrudnjave neprestano obmetavajo mesta, železniška križišča, zbirališča severnokorejskih sil in druge važne točke s stotinami bomb. Uničevanje ljudi ter razdejanje dežele je ogromno. Varnostni svet je imel pretekli mesec pod predsedstvom sovjetskega zastopnika redne seje, kjer so se pa po večini bavili s sestavo dnevnega reda.

NK MURSKA SOBOTA : TD GORNJA RADGONA 4:3 (3:0)

V nedeljo, 27. avgusta je bila v Radgoni odigrana prvenstvena nogometna tekma za »Titov pokal« med moštvom II. Murska Sobota in enajstorico mladincev iz TD Gornja Radgona. Zmagalo je moštvo iz Murske Sobotice z rezultatom 4:3 (3:0).

Z našo mrežo smo ujeli vse resnične, a resele

Če ni protekcije, potem pa k vragu v mlin!

Nase ljudstvo ima žito, pšenico, koruzo, ječmen itd. To je potrebno zmlati. V Genterovcih je mlin, a v njem je poslovodja in odloča takole: »Ti boš mlel! Ti pa »k vragu« v mlin!« Prav s temi besedami je nedavno poslal na mletje »k vragu« tov. Zverovo iz Mostja.

Okrajna uprava mlinov v Dolnji Lendavi bi morala takega poslov-

vodjo, ki pošilja ljudi »k vragu« v mlin, premestiti res »k vragu« in potem bi ljudje iz Mostja in Genterovcev najbrž dobili pravilna navodila, kadaj naj pripeljejo mletje v mlin, če trenutno ne morejo mletti.

Takšno je namreč naše socialistično načelo za tiste poslovodje, ki pošiljajo ljudi »k vragu« v mlin in to naj tudi upošteva tov. poslovodja v Genterovskem okrajnem mlinu kot Okrajna uprava mlinov v Dolnji Lendavi.

Film, ki prikazuje življenje H Dunanta ustanovitelja Rdečega križa

V soboškem kinematografu se predvaja francoski umetniški film »Človek človeku«, ki prikazuje življenje Švicarja Henri Dunanta, ustanovitelja Rdečega križa.

V zgodovini je Dunant velik humanist, ki hoče ublažiti bolečine ranjenec in organizira javno mnenje proti krvoprolijem.

Njegovi življenjski podatki povedo, da je dramatika Dunantovega življenja — rojen 1823, umrl 1910 — pravzaprav dramatika njegove dobe. Dunant je sodobnik nekoliko velikih vojn in družbeno-političnih dogodkov. Naj omenimo samo solferinsko bitko, osvoboditev Italije, francosko-prusko vojno, Pariško komuno, za Prvo in

Drugo internacionalo. Njegovo osebno življenje samo pa ne pozna posebnih dogodkov in zanimivih zapletov, ki bi dajali piscu scenarija gradivo za efektnejši zunanji konflikt. Več kot 50 let je Dunant namreč samo pisal knjige, pošiljal na vse strani pisma in pozive ter ustanavljal društva Rdečega križa in Lige miru po Evropi in izven nje.

Leta 1901 je Dunant dobil Nobelovo nagrado za mir. Njegova knjiga »Un Souvenir de Solferino« (1862) je dal pobudo k Genfski konvenciji (1864) in k ustanovitvi Rdečega križa.

Priporočamo vsem, da si film ogledajo.

Rako dolnjelendavčani gledajo filme?

V Dolnji Lendavi je od 1. januarja do konca avgusta obiskalo kino-predstave 33.000 ljudi. V tem času odpade na posamezno predstavo po 230 obiskov, kar je za lendavske razmere vsekakor zadovoljivo, če upoštevamo, da ima dvorana do 240 sedežev.

Tako kot je različna kritika, so pri Lendavčanih tudi različne zahteve: »Dajte nam filme, pri katerih se bomo smejali...! Zakaj vedno borbene, siti smo takih...? Ah kaj, to ni nič, ves čas sem spal, nič niso streljali,« in tako dalje. To vse dokazuje, da ti obiskovalci filmov v njih ne vedo ceniti tega, kar prikazujejo in da se zadovoljujejo z lupino, namesto da bi prodirali do jedra filma. Da pa večina Lendavčanov kljub temu filme pravilno

dojema, dokazuje dejstvo, da je mnogo dobrih domačih in tujih filmov v Lendavi imelo lep obisk. »Zastavo«, domači umetniški film, je pri 6 predstavah gledalo preko 1600 ljudi, »Barba Žvane« je imel pri treh predstavah 707 gledalcev, »Oliver Twist« pa pri petih predstavah 1270, a »Hamleta« je pri petih predstavah gledalo preko 1500 ljudi itd.

Film je tudi v Lendavi postal ljudski in tako mnogo doprinaša kulturnemu dvigu delovnih množic. Sindikalne podružnice, posebno one, ki so oddaljene od Lendave, pa bi svojim članom organizirale skupinske obiske dobrih predstav. Vse premalo so obiskane s potujočimi filmi tudi naše vasi, čeprav že v mnogih imajo elektriko in ostale pogoje.

KMETIJSKI SVETOVALEC

Da pojačimo maščobni fond, bomo sejali ogrščico in oljno repico

Potrebe po maščobah v preskrbi in iz ustrij narekujejo tudi v soboškem okraju pridelovanje oljnih rastlin, zlasti ogrščico in oljno repico.

Rastlini ne predstavljata za prekmurske kmete nikake novosti. Ponekod so ju pridelovali za domače potrebe, drugod pa že tudi za plansko gospodarjenje. Sedaj pa je pridelovanje posplošeno na vse kraje, kjer so dosedaj pridelovali sladkorno peso. Obe rastlini sta si na prvi pogled precej podobni. Vendar so različi pri vrednosti, pridelovanju, zahtevnosti po zemlji itd.

Ogrščica ima modrikasto zelene spodnje liste, po barvi podobne zemlji, zrnje je debelejše, temnejše barve,

skoraj črno in ima 36-44 odstotkov olja. Je zahtevnejša od repice v vsakem oziru in občutljivejša za mraz.

Repica ima travnato zelene liste, kot repa, zrnje je svetlejšo in drobnejše in ima za 5-8 odstotkov manj olja kot ogrščica, toda je manj zahtevna in odpornejša rastlina.

Ogrščica zahteva težjo in boljšo zemljo, ki je bila zagnojena s hlevskim gnojem vsa s predsadežem. Če pa jo bomo gnojiti s hlevskim gnojem repico, uporabljamo uležan, zrel gnoj, ki ga podvojimo čimprej pred setvijo. Pridelek močno povečamo z dodatkom 100 kg apnenega dušika, 200 kg superfosfata in 200 kg kalijeve soli.

Zemljo moramo dobro pripraviti tako, kot za vrt, da pripravimo primerno posteljo za drobna zrna. Ogrščico sejamo v naših razmerah meseca avgusta, repico pa septembra,

FIZKULTURA

Lep uspeh Sobote v Ljubljani

SOBOTA : KRIM 3:2 (2:1)

Na igrišču Krima v Ljubljani je bila v nedeljo odigrana prvenstvena nogometna tekma med domačim Krimom in Soboto. Moštvo Sobote je priredilo Ljubljančanom neprijetno presenečenje, kajti igro je odločilo v svojo korist.

Začetek igre je pripadal moštvo Sobote, katero so tudi izkoristili ter so že v 2. minuti po Horvatu dosegli vodstvo. V 6. minuti igre se je po zaslugi Zelke žoga ponovno znašla v mreži. V 11. minuti je uspelo moštvo Krima rezultat znižati. Prvi polčas se je končal 2:1 v korist Sobote.

Začetek drugega polčasa je pripadal moštvo Krima. V 17. minuti jim je uspelo, da so izenačili. Po tem голу sta se obe moštvi trudili da bi dosegli zmago. Dve minuti pred koncem igre je uspelo Kulčarju, da je z glavo poslal žogo v mrežo in s tem postavil končni rezultat 3:2 za Soboto.

Moštvo Sobote je zaslužno zmago. Moštvo je kot celota zaigralo dobro, posebno pa sta se izkazala Zelko in Kulčar.

Uspeh Sobote je pokazal, da se je moštvo dobro pripravilo na jesenski del prvenstva in bo brez dvoma s tako igro pripravilo še marsikatero presenečenje.

Čas setve je v veliki meri odvisen od vremenskih prilik in stanja zemlje, toda to pomeni le toliko ali sejer v začetku, sredi ali na koncu navedenih mesecev.

Setev izvršimo po možnosti s strojem v vrste, kot žitarice. Zelo priporočljivo je sejati vrste na razdaljo 30 do 40 cm, da omogočimo okapanje, za kar sta ti rastlini izredno hvaležni. Dobimo boljše, enakomernejše, debelejšje seme. Na to tudi močno vpliva gostota setve. Pregosti posevki ostanejo majhni in dajo slabo razvito seme. Na hektar porabimo 10 kg semena repice ali 12 kg ogrščice, če sejemo s strojem. Z roko posejemo 15 kg, toda takšna setev ni priporočljiva. Seme naj bo pokrito ena do dva centimetra z zemljo.

Če nastane na setvi vsled plohe krasta, jo je treba čimprej razbiti z lahko brano ali valjarjem, ker v taki zemlji repica ali ogrščica ne more vzkljati. Če smo pa sejali na večjo razdaljo, pa z okopalnikom in okapanjem.

To bi bila sedaj najvažnejša dela. Nastane še vprašanje, v kakšno zemljo bomo sejali repico ali ogrščico, če pa s tem nismo računali in imamo vso površino zasejana? Prazna je sedaj edino le zemlja, ki jo pripravljamo za setev rži ali če smo izkopali rani krompir. Najboljše bo sejati v taka krompirišča, toda take zemlje ne bo dovolj. Zato bomo prisiljeni odvzeti od rži. Da pa nadoknadimo ta izpadek pri rži, bomo sejali več pšenice, ko pospravimo jesenske pridelke.

Razumljivo je, da je ta prehod v sedanjem trenutku od splošne setve sladkorne pese, ki se zavzema površino na jesensko setev repice in ogrščice mora nemudoma v zemljo, da ne povzroča motnje v kolobarju. Priprani smo, da bodo naši kmetovalci tudi to vprašanje pravilno rešili in pojačili maščobne fond, na drugi strani pa koristili tudi sebi, saj z oljem lahko ravno tako zadoste obvezni oddaji maščob.

TD Gor. Radgona : TD Ljutomer 4:2 (1:2)

Ljutomerčani so preteklo nedeljo igrali eno najbolj mlačnih iger, posebno v drugem polčasu. Igrali so ne povezano. Napad sploh ni prišel do izraza. Gostje so igrali lepše in bolj povezano igro ter se je prav posebno odrezal vratar in oba branilca na krilu. Igra je pokazala, da Radgona nima v napadu sposobnega strelca. Igro je nepristransko sodil Zavrtnik iz Ljutomera.

Pionirji istoimenskih društev so v enakopravni igri igrali neodločeno z rezultatom 2:2 (1:2).

OBVESTILO

Obveščamo, da bodo od 1. septembra t. l. dalje iz zdravstvenih in higienskih razlogov dovoljeni obiski bolnikov v tukajšnji bolnici samo ob nedeljah in državnih praznikih od 12.30 do 14. ure. Na porodniškem oddelku in oddelku za nalezljive bolezni pa obiski niso dovoljeni.

Uprava bolnice Murska Sobota.

OBJAVA

Zaradi organizacijskih ovir bo učiteljstvo v Murski Soboti (za okraje Murska Sobota, Dolnja Lendava, Gornja Radgona in Ljutomer) začelo s poukom malo kasneje. O začetku pouka in sprejemu v internat bodo vsi kandidati obveščeni pisмено, poleg objave v »Ljudskem glasu«.

Poverjeništvu za prosveto OLO Murska Sobota

MESTNI KINO V MURSKI SOBOTI predvaja od 8. do 10. septembra francoski film

»ČLOVEK — ČLOVEKU«

in od 12. do 14. septembra sovjetski film

»VRNITEV IZ ZMAGE«

Predstave so ob delavnikih vsak dan ob 20. uri, ob nedeljah ob 15., 17.30 in 20. uri.

SPREMEMBA PODJETIJ

Z ukazom Prezidijske ljudske skupščine LRS, ki je objavljen v Uradnem listu LRS št. 25 od 15. avgusta 1950, je prešlo Oblastno mlinsko podjetje v republiški sektor. Izločeni so sicer nekateri mlinski obrati, ki so bili v sklopu prejšnjega Oblastnega mlinskega podjetja in ji bodo nega mlinskega podjetja in bodo

V republiško mlinsko podjetje v Murski Soboti so vključeni le mlinski obrati, ki meljejo za garantirano preskrbo, in sicer v murskosoboškem okraju mlin v Murski Soboti, Puconcih, Bakovcih, Beltincih in Hodošu; v dolnjelendavskem okraju mlin v Dolnji Lendavi, Dolgi vasi, Genterovcih in Centibi; v gornjeradgonskem okraju pa mlin v Apačah in na Tratah.

Republiško mlinsko podjetje melje privatno meljavo le, če je izpolnjen mesečni plan meljave za garantirano preskrbo.

O gornjem se obveščajo zainteresirani.

Uprava mlinov.

PREKLIC

Razveljavljamo veljavnost ukradenih dokumentov, kot je: osebna, službena, sindikalna, OF ter fizikalna izkaznica na ime Cinc Marjeta, razen tega še tri popolne industrijske nakaznice prvega in drugega tromesečja 9/9 in prvega tromesečja 68/120.